

Pojem a slovo

Slovo, které je zbaveno významu, se stává pouhým znakem. Znak sám nic neukazuje, nic také nechopuje (aby to mohl ukázat), znak pouze něco označuje. A způsob označení je záležitostí toho, kdo označuje nebo označil. Proto také znak sám, vyňatý ze způsobu svého použití, není schopen nic označovat a vlastně přestává být znakem (nemůže být legitimně za znak považován, leč snad hypoteticky, když nevíme, jde-li o nějaké jeho použití v jazyce či nikoliv). Naproti tomu pojem sám něco pojímá, uchvacuje, chytá a podržuje ve své moci, a proto nemůže také zůstat něčím mimo toto uchvacování a pojímání. Pojímání však může být subjekt pojímající, žádné uchopení není možné bez toho, kdo uchopuje. Zatímco znak, zbavený jakéhokoli vztahu k označovanému, přestává být znakem, ale zůstává třeba skupinou hlásek nebo písmen, pojem, zbavený vztahu k pojatému, nejen přestává být pojmem, ale přestává vůbec „být“ něčím, neboť celý jeho vztah k pojatému je plně a úplně závislý na subjektu pojímajícím, tj. na jeho myšlenkové aktivitě, na jeho aktivním pojímání. Zatímco tedy slovo ve své předmětné(vnější) podobě zůstává v čase relativně nezměněno jako stopa čehosi, k čemu došlo v minulosti, po aktivním užití pojmu k pojímání něčeho pojímaného po sobě žádné vnější stopy nezanechává, pokud není nějak zašifrováno, vysloveno, zapsáno apod.

(Písek, 160427-1.)